

Internetconsultatie betreffende het wetsvoorstel om nicotineproducten zonder tabak onder de Tabaks- en rookwarenwet te brengen

DEEL I – REACTIE OP DE CONSULTATIEVRAAG

Wij – 34 organisaties die zich inzetten voor het laten opgroeien van een Rookvrije Generatie (zie Deel II) – zijn er grote voorstanders van om nicotineproducten zonder tabak (hierna: NZT) onder de reikwijdte van de Tabaks- en rookwarenwet te brengen en NZT voor oraal gebruik te verbieden.

Overheidsmaatregelen hard nodig op weg naar Rookvrije Generatie

Wij vinden dat **ieder kind het recht heeft om rookvrij op te groeien**. Dat betekent vrij van blootstelling aan en het gebruik van alle tabaks- en aanverwante producten, waaronder nicotineproducten zoals nicotinezakjes. Helaas raken nog steeds wekelijks honderden kinderen verslaafd aan nicotine. Gelukkig is er een sterke maatschappelijke beweging op gang gekomen om dit tij te keren. Maar maatschappelijke organisaties kunnen het niet alleen: **ook overheidsmaatregelen zijn nodig om ons gezamenlijke doel – een Rookvrije Generatie – dichterbij te brengen**. Alleen zo kunnen we kinderen beschermen tegen de verleiding om tabaks- en aanverwante producten te gaan gebruiken.

Nicotine is schadelijk en verslavend

Zoals aangegeven in de memorie van toelichting **is nicotine een acuut giftige stof** die snel wordt opgenomen door het lichaam, zowel bij toediening via de huid of via de mond als bij inademing. De **effecten** die kunnen optreden zijn niet mis: een brandend gevoel in de mond of het maagdarmkanaal, duizeligheid, hogere bloeddruk, hogere en/of onregelmatige hartslag en een verhoogd risico op hart- en vaatziekten, schade voor ongeboren kinderen en schade aan de hersenen van adolescenten.¹ Na gebruik van hoge doseringen kan nicotinevergiftiging optreden, met misselijkheid en braken, een coma of zelfs de dood als gevolg.² Er zijn ook aanwijzingen voor een negatief effect van nicotine op **mentale gezondheid**. Zo vergroot nicotineafhankelijkheid mogelijk de kans op een depressie³ en kan nicotine de werkzaamheid van anti-psychotische medicatie negatief beïnvloeden⁴. Bovendien kan toediening van nicotine verslaving veroorzaken of in stand houden. Kortom: **ook zonder tabak is nicotine schadelijk en verslavend**. Tegen deze schadelijke en verslavende effecten willen we mensen, en met name kinderen en jongeren, beschermen.

Reguleren NZT: belangrijke stap gelet op tactieken tabaksindustrie

Het reguleren van NZT onder de Tabaks- en rookwarenwet en het verbieden van NZT voor oraal gebruik zien we als een **zeer belangrijke stap om kinderen en jongeren te beschermen tegen de schadelijke en verslavende effecten van nicotine**. We weten dat de tabaksindustrie altijd op zoek is naar manieren om nieuwe klanten aan zich te binden door ze nicotineverslaafd te maken. De opkomst en groeiende populariteit van e-sigaretten onder kinderen en jongeren laat zien dat we de industrie niet moeten onderschatten. Het blijft niet bij e-sigaretten en nicotinezakjes: in de Verenigde Staten zijn bijvoorbeeld ook al nicotinesnoepjes op de markt.⁵ **Met het onderhavige wetsvoorstel beschermt de Nederlandse overheid**

¹ RIVM (2020), Nicotineproducten zonder tabak voor recreatief gebruik, beschikbaar via [deze link](#).

² Zie o.a. <https://www.jellinek.nl/vraag-antwoord/wat-is-nicotinevergiftiging/>.

³ Trimbos-instituut (2017). Factsheet Roken en depressie. Beschikbaar via [deze link](#).

⁴ Trimbos-instituut (2014). Factsheet Roken en schizofrenie. Beschikbaar via [deze link](#).

⁵ A.F. Harlow et al (2022), "Adolescent Use of Flavored Non-Tobacco Oral Nicotine Products", *Pediatrics*, beschikbaar via [deze link](#).

kinderen en jongeren tegen de nieuwe producten waarmee de tabaks- en nicotine-industrie hen probeert te verleiden.

Reikwijdte wetsvoorstel

We zijn blij dat met het onderhavige wetsvoorstel **NZT voor oraal gebruik geheel verboden worden** én komen te vallen onder het **reclame- en rookverbod**. We juichen toe dat op **overige NZT alle regels voor aanverwante producten** van toepassing worden, zoals het reclameverbod, de leeftijdsgrens en verkoopbeperkingen. Het is mooi dat daarnaast eisen gesteld kunnen worden aan de **samenstelling en verpakking** van overige NZT. We zijn benieuwd naar de nadere uitwerking van deze eisen in lagere regelgeving. Wat betreft verpakkingseisen zien wij in ieder geval graag een verplichting om het **nicotinegehalte van NZT op de verpakking te vermelden** en aan een **gezondheidswaarschuwing** zoals die bijvoorbeeld al verplicht is op verpakkingen van e-sigaretten met nicotine.

We vinden het goed dat op verzoek van de NVWA **ook navulbare apparaten** die gebruikt kunnen worden om NZT te consumeren onder de reikwijdte van de Tabaks- en Rookwarenwet worden gebracht. Op deze manier kunnen geldende maatregelen via deze route niet worden omzeild. We vinden het positief dat hierbij ook eventuele apparaten zijn meegenomen waarvan het gebruiksdoel onduidelijk of niet te bewijzen is, maar waar wel NZT mee gebruikt kan worden.

Aandachtspunt 1: Monitoring risico's en gebruik van NZT

We vinden het belangrijk dat de regering de **gezondheidsrisico's en het gebruik van NZT blijft monitoren**. We zouden graag zien dat dit **op regelmatige basis** gebeurt, bijvoorbeeld eens per jaar. Wanneer blijkt dat bepaalde NZT die niet oraal worden geconsumeerd gezondheidsrisico's met zich meebrengen en/of toenemen in populariteit, vragen we de regering om een verbod te overwegen, in lijn met het verbod op NZT voor oraal gebruik.

Aandachtspunt 2: Geen vertraging t.o.v. beoogde invoeringsdatum

De regering geeft aan dat er een overgangperiode is voorzien van 6 maanden na publicatie van het onderhavige wetsvoorstel. Wij roepen de regering op om vaart te maken met de nadere uitwerking van dit wetsvoorstel in lagere regelgeving en te zorgen dat het wetsvoorstel uiterlijk op 1 juli 2023 gepubliceerd wordt, zodat er **geen vertraging optreedt ten opzichte van de beoogde invoeringsdatum van 1 januari 2024**.

Aandachtspunt 3: Illegale verkoop van NZT

Snelle invoering van het wetsvoorstel is om nog een andere reden van belang. Hoe langer NZT op de Nederlandse markt worden aangeboden en buiten de reikwijdte van de Tabakswet vallen, hoe meer jongeren mogelijk in aanraking komen met de producten en ze gaan gebruiken, zeker nadat e-sigaretten met smaakjes niet meer beschikbaar zijn. Er zijn signalen dat op dit moment al **nicotinezakjes worden verkocht door dealers, via sociale media of via via**.⁶ Hoe meer jongeren via de legale markt hun weg vinden naar NZT, hoe groter de clientèle is die na invoering van het wetsvoorstel via illegale kanalen kan worden bediend. Naast het snel invoeren van onderhavig wetsvoorstel, vragen we de regering ook om **na de inwerkingtreding de illegale handel in NZT in de gaten te houden en hier indien nodig actie op te ondernemen**.

---

⁶ Zie bijvoorbeeld [dit artikel](#) van NOS.

DEEL II – ACHTERGRONDINFORMATIE OVER DE INDIENENDE PARTIJEN

Deze reactie is ingediend namens de volgende **34 organisaties**:

1. Hartstichting
2. KWF
3. Longfonds
4. Aesculaap Medische Assistentie
5. Alfa-college
6. Aletta Jacobs School of Public Health
7. Cohesie Huisartsenzorg
8. CZW Bureau
9. De Nederlandse GGZ
10. Gemeente Emmen
11. Gemeente Hellendoorn
12. Gemeente Roosendaal
13. Gemeente Rotterdam
14. Gemeente Stadskanaal
15. GGD Amsterdam
16. GGD Flevoland
17. GGD Fryslân
18. GGD Gelderland-Zuid
19. GGD GHOR
20. GGD Hollands Midden
21. GGD Zaanstreek-Waterland
22. GGD Zuid-Limburg
23. Koninklijk Nederlands Korfbalverbond
24. Long Alliantie Nederland
25. Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde
26. Nederlandse Vereniging voor Arbeids- en Bedrijfsgeneeskunde
27. Pfizer Biopharmaceuticals Group
28. Samenwerkende Gezondheidsfondsen
29. SineFuma
30. Stichting Rookpreventie Jeugd
31. Stichting Rookvrije Generatie Midden-Groningen
32. Verslavingskunde Nederland
33. VieCuri MC
34. WeQuit

De deelnemende organisaties zetten zich samen met een groot aantal andere partijen en individuen in voor het laten opgroeien van een Rookvrije Generatie. Dat draagt bij aan het realiseren van een Gezonde Generatie.

De organisaties vinden dat ieder kind het recht heeft om rookvrij op te groeien: vrij van blootstelling aan tabaksrook en de verleiding om tabaks- of aanverwante producten te gebruiken. Daaronder verstaan we bijvoorbeeld ook e-sigaretten en nicotineproducten zonder tabak. De organisaties zijn dan ook blij dat de ambitie om te komen tot een Rookvrije Generatie sinds de totstandkoming van het Nationaal Preventieakkoord een belangrijke doelstelling is van de Nederlandse overheid.

Het belang van een Rookvrije Generatie is groot. Roken is veruit de belangrijkste vermijdbare oorzaak van ziekte en sterfte in Nederland. Jaarlijks **overlijden er meer dan 20.000 mensen** aan de gevolgen van roken en meeroken. En toch **beginnen er iedere week weer honderden kinderen** met dagelijks roken. Als zij blijven roken, is de kans dat zij overlijden aan de gevolgen daarvan groter dan 50%.

Bovendien is er in de maatschappij een breed draagvlak voor het beschermen van kinderen tegen roken: **89%** van de Nederlandse volwassenen vindt dat de overheid maatregelen moet nemen om kinderen te beschermen tegen tabaksrook en **90%** vindt dat de overheid maatregelen moet nemen om kinderen te beschermen tegen de verleidingen van tabaksproducten. **87%** is voorstander van maatregelen vanuit de overheid om er voor te zorgen dat jongeren (onder de 18 jaar) niet beginnen met roken.⁷

---

⁷ *Draagvlakonderzoek Tabaksontmoedigingsbeleid (2022)*, uitgevoerd door Kantar Public in opdracht van Gezondheidsfondsen voor Rookvrij, onder 1.032 Nederlanders van 18 jaar en ouder.